

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ghenadii Ioxa,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Flaronis”, Întreprinderea cu Capital Străin „Agrorus-Moldova” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Părtaș” Societate cu Răspundere Limitată, Ghenadii Ioxa, Natașei Ioxa cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 11 iunie 2013 SRL „Flaronis” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Părtaș” SRL solicitând încasarea datoriei în sumă de 2447101, 93 de lei, a penalității în mărime de 3582558, 06 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în perioada anilor 2010-2012 a încheiat cu pârâtul contracte de vânzare-cumpărare. Astfel, la 25 martie 2010 a încheiat contractul nr. 15, în baza căruia a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria SU nr. 2349947 din 25 martie 2010 în sumă de 228975,00 de lei; seria SU nr.2350000 din 15 aprilie 2010 în sumă de 36330,00 de lei și seria SU nr. 3324492 din 04 mai 2010 în sumă de 1334614,53 de lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale cu nr. 1 din 25 martie 2010, nr. 2 din 15 aprilie 2010, nr. 3 din 05 mai 2010, nr. 4 din 04 mai 2010.

La 19 mai 2011 a încheiat cu pârâtul contractul nr. 40 în baza căruia a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria JB nr. 0258734 din 19 mai 2011 în sumă de 198296,00 de lei; seria JB nr. 0258799 din 06 iunie 2011 în sumă de 68516,00 lei; seria JB nr. 0342533 din 22 iulie 2011 în sumă de 145783, 20 de lei; seria JB nr. 0342618 din 05 octombrie 2011 în sumă de 3152,10 lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale nr. 1 din 19 mai 2011, nr. 2 din 19 mai 2011, nr. 3 din 06 iunie 2011, nr. 4 din 22 iulie 2011, nr. 5 din 22 iulie 2011, nr. 6 din 05 octombrie 2011.

În baza contractului nr. 7 din 23 martie 2012, a livrat SC „Părtaș” SRL produse

de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria JB nr. 0342681 din 23 martie 2012 în sumă de 143468,00 de lei; seria JB nr.0342695 din 02 aprilie 2012 în sumă de 285896,00 de lei; seria JB nr. 0342696 din 02 aprilie 2012 în sumă de 71474,00 de lei; seria JB nr.0342738 din 19 aprilie 2012 în sumă de 100400,75 de lei; seria JB nr. 0342739 din 19 aprilie 2012 în sumă de 67759,25 de lei; seria JB nr.1017424 din 16 mai 2012 în sumă de 810845,70 de lei; seria JB nr. 1017695 din 19 iunie 2012 în sumă de 28709,60 de lei; seria JB nr. 1017708 din 25 iunie 2012 în sumă de 79815,00 lei; seria JB nr.1017751 din 05 iulie 2012 în sumă de 63648,00 de lei; seria JB nr. 1017785 din 17 iulie 2012 în sumă de 82368,00 de lei; seria JB nr. 1017818 din 02 august 2012 în sumă de 78795,00 de lei; seria JB nr.1017821 din 03 august 2012 în sumă de 97658,20 lei; seria JB nr.1017906 din 05 noiembrie 2012 în sumă de 3837,60 de lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitare au fost specificate în actele adiționale: nr. 1 din 23 martie 2012, nr. 2 din 02 aprilie 2012, nr. 3 din 02 aprilie 2012, nr. 4 din 19 aprilie 2012, nr. 5 din 19 aprilie 2012, nr. 6 din 19 aprilie 2012, nr. 7 din 16 mai 2012, nr. 8 din 16 mai 2012, nr. 9 din 19 iunie 2012, nr. 10 din 25 iunie 2012, nr. 11 din 05 iulie 2012, nr. 12 din 17 iulie 2012, nr. 13 din 02 august 2012, nr. 14 din 03 august 2012, nr. 15 din 05 noiembrie 2012.

Reclamantul a menționat că în perioada anilor 2010-2012 pîrîtul nu a respectat graficul de achitare a datoriei prevăzute în contracte, dar a achitat doar parțial datoria și anume: prin ordinul de plată nr. 2 din 31 ianuarie 2011- suma de 200000 de lei, prin ordinul de plată nr. 5 din 01 martie 2011 - suma de 1000000 de lei și prin ordinul de plată nr. 30 din 29 martie 2012 –suma de 280000 de lei. Datoria restantă în sumă de 2447101,93 de lei nu a fost restituită.

De asemenea, a precizat că în contractele de vânzare-cumpărare nominalizate părțile au convenit asupra penalității în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, care constituie 1000 de lei și 0,8% din mărimea datoriei pentru fiecare zi de întârziere. Având în vedere că ultimul contract este din 23 martie 2012, reclamantul a pretins că perioada de întârziere a achitării datoriei începe din 01 decembrie 2012 și astfel penalitatea de întârziere constituie suma de 3582558,06 lei.

Drept urmare a adresărilor către pârât de a executa obligația de achitare a plății pentru marfa livrată, ultimul a recunoscut existența acesteia, dar a invocat situația materială grea în legătură cu criza economică.

Prin încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată între SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL cu încetarea procesului civil.

Prin decizia din 10 martie 2014 a Curții de Apel Bălți au fost respinse recursurile declarate de SC „Părtaș” SRL și Ghenadii Ioxa și a fost menținută încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni.

Prin încheierea din 26 mai 2014 a Judecătorei Briceni a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa și a fost casată încheierea din 04 iulie 2013 a Judecătorei Briceni cu dispunerea rejudecării cauzei civile.

Prin încheierea protocolară din 07 iulie 2014 a Judecătorei Briceni au fost atrași în calitate de copârâți Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa.

Prin încheierea din 12 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni a fost reluat procesul civil, suspendat prin încheierea din 08 aprilie 2015 a Judecătorei Briceni.

Prin încheierea din 21 decembrie 2016 a Judecătorei Briceni a fost încetat procesul civil cu anularea măsurilor de asigurare aplicate prin încheierea din 21

noiembrie 2014 a Judecătoriei Briceni.

Prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost admis recursul declarat de SRL „Flaronis” și a fost casată încheierea din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Briceni cu restituirea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond.

Prin încheierea din 05 mai 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost înlocuită SRL „Flaronis” cu succesorul în drepturi parțiale la cererea de încasare a datoriei în baza contractului de cesiune de creanță din 01 martie 2017-ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL cu continuarea examinării cauzei la acțiunea SRL „Flaronis”, ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa, Natașei Ioxa.

La 23 mai 2017 SRL „Flaronis”, ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL au depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL a datoriei în mărime de 2447101,93 de lei, încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul SRL „Flaronis” a penalității de întârziere în mărime de 3523680 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 5000 de lei și a sumei de 2197,5 lei cu titlu de cheltuieli de executare conform borderoului de calcul din 14 iunie 2013 (Vol.II, f.d.33-34).

În cadrul ședinței de judecată din 12 februarie 2018, reprezentantul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL și a SRL „Flaronis”, Ion Berliba, a solicitat încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL, întru achitarea datoriei, în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr. 15 din 25 martie 2010, nr. 40 din 19 mai 2011, nr. 07 din 23 martie 2012 și a contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013, în sumă totală de 2447101,93 de lei și în beneficiul SRL „Flaronis” întru achitarea sumei de 307297,50 de lei, constituită din: penalitatea de întârziere, conform capitolului II din contractul de fidejusiune, în sumă de 250000,00 de lei; penalitatea de întârziere, conform capitolului IV din contractul de fidejusiune, în sumă de 50000,00 de lei; suma de 5000,00 lei pentru plata taxei de stat; cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii în sumă de 2197,50 de lei; suma de 100,00 de lei pentru publicarea anunțului în ziar (Vol.II, f.d.94-96).

Prin hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Flaronis”, ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL și s-a încasat în mod solidar de la Natașa Ioxa și Ghenadii Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL, întru achitarea datoriei în baza contractelor de cumpărarea-vânzare nr. 15 din 25 martie 2010, nr. 40 din 19 mai 2011, nr. 07 din 23 martie 2012 și a contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013, sumă totală de 2447101,93 lei; s-a încasat în mod solidar de la Natașa Ioxa și Ghenadii Ioxa în beneficiul SRL „Flaronis” suma de 307297,50 de lei, constituită din: penalitatea de întârziere, conform capitolului II din contractul de fidejusiune, în sumă de 250000,00 de lei; penalitatea de întârziere, conform capitolului IV din contractul de fidejusiune, în sumă de 50000,00 de lei; suma de 5000,00 lei pentru plata taxei de stat; cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii în sumă de 2197,50 de lei; suma de 100,00 de lei pentru publicarea anunțului în ziar; s-a încasat în mod solidar de la Natașa Ioxa și Ghenadii Ioxa în beneficiul statului taxa de stat 45000,00 de lei; s-au anulat măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea din 21 noiembrie 2014 a Judecătoriei Briceni pe conturile bancare ale SC „Părtaș” SRL; pe bunurile mobile și imobile; pe fructul activității și a bunurilor și a

drepturilor, așa cum sunt definite în art. 299 Cod civil al RM; pe bunurile SC „Părtaș” SRL care se află la alte persoane.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel depusă de Ghenadii Ioxa și s-a menținut hotărârea din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni.

La 24 aprilie 2019, Ghenadii Ioxa a declarat recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că apelul declarat a fost examinat superficial, deoarece nu s-a răspuns la argumentele expuse în cererea de apel. La fel, nu a fost verificat motivul înlăturării din sala de ședințe a avocatului Nicolae Chirtoagă, care dispunea de mandat de a-i reprezenta interesele, însă odată înlăturat din sala de judecată, nu a avut posibilitatea să-l prezinte și respectiv nu era în materialele cauzei mandatul. Din textul deciziei se observă că nu a fost ascultată/confruntată înregistrarea audio de la ședință, pentru concluziona că într-adevăr Nicolae Chirtoagă a avut sau nu mandat, dar a concluzionat doar din faptul că acest mandat nu se afla anexat la dosar. Astfel, a fost lipsit de posibilitatea de a beneficia de asistență juridică, deoarece avocatul nu a fost admis în proces. Or, dreptul la apărare și accesul la justiție sunt drepturi fundamentale garantate de art. 20 și art. 26 din Constituție al RM.

Totodată, prin decizia atacată cu prezentul recurs a fost respinsă cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 12 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, însă apelul a fost examinat în mod superficial, în situația în care nu există nici o explicație de ce argumentele expuse în cererea de apel au obținut calificativul „declarativ”.

De asemenea, a indicat că instanța de apel nu a răspuns la argumentul referitor la lipsa expertizei judiciare a contractului de fidejusiune, deoarece Natașa Ioxa a declarat că semnătura aplicată în contract nu-i aparține. Or, instanța de apel nu prezintă nici o explicație de ce nu s-a atras atenția la lipsa expertizei judiciare a contractului de fidejusiune, în situația în care Natașa Ioxa a declarat că semnătura aplicată nu-i aparține.

Recurentul a afirmat că hotărârea primei instanțe, în cazul efectuării expertizei judiciare, ar fi fost alta, precum și dacă ar fi fost admis în ședință avocatul. Aceste două omisiuni au dus la inegalitate de tratament, neavând nici o motivare bazată pe anumite circumstanțe obiective și contravine unui șir de principii constituționale.

Referitor la suma datoriei calculate, a opinat că este calculată incorect, întrucât SC „Părtaș” SRL, fiind în proces de insolvență și SRL „Flaronis” având această datorie inclusă în tabelul creanțelor, urma inițial să fie încasată datoria de la SC „Părtaș” SRL, în proces de insolvență și restul de la fidejutori. Or, SC „Părtaș” SRL este debitorul real.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 28 februarie 2019, iar Ghenadii Ioxa a declarat recurs la 24 aprilie 2019, ceea ce denotă că recursul este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Ghenadii Ioxa și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art.432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanțele ierarhic inferioare au reținut că la 25 martie 2010 între SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL a fost încheiat contractul nr. 15, în baza căruia reclamantul a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria SU nr. 2349947 din 25 martie 2010 în sumă de 228975,00 de lei; seria SU nr.2350000 din 15 aprilie 2010 în sumă de 36330,00 de lei și seria SU nr. 3324492 din 04 mai 2010 în sumă de 1334614,53 de lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale cu nr. 1 din 25 martie 2010, nr. 2 din 15 aprilie 2010, nr. 3 din 05 mai 2010, nr.4 din 04 mai 2010 (Vol.I, f.d.4-11).

La 19 mai 2011 între SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL a fost încheiat contractul nr. 40, în baza căruia reclamantul a livrat pârâtului produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria JB nr. 0258734 din 19 mai 2011 în sumă de 198296,00 de lei; seria JB nr. 0258799 din 06 iunie 2011 în sumă de 68516,00 lei; seria JB nr. 0342533 din 22 iulie 2011 în sumă de 145783, 20 de lei; seria JB nr. 0342618 din 05 octombrie 2011 în sumă de 3152,10 lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitar au fost specificate în actele adiționale nr. 1 din 19 mai 2011, nr. 2 din 19 mai 2011, nr. 3 din 06 iunie 2011, nr. 4 din 22 iulie 2011, nr. 5 din 22 iulie 2011, nr. 6 din 05 octombrie 2011 (Vol.I, f.d.12-22).

În baza contractului nr. 7 din 23 martie 2012, SRL „Flaronis” a livrat SC „Părtaș” SRL produse de uz fitosanitar conform facturilor fiscale: seria JB nr. 0342681 din 23 martie 2012 în sumă de 143468,00 de lei; seria JB nr.0342695 din 02 aprilie 2012 în sumă de 285896,00 de lei; seria JB nr. 0342696 din 02 aprilie 2012 în sumă de 71474,00 de lei; seria JB nr.0342738 din 19 aprilie 2012 în sumă de 100400,75 de lei; seria JB nr. 0342739 din 19 aprilie 2012 în sumă de 67759,25 de lei; seria JB nr.1017424 din 16 mai 2012 în sumă de 810845,70 de lei; seria JB nr. 1017695 din 19 iunie 2012 în sumă de 28709,60 de lei; seria JB nr. 1017708 din 25 iunie 2012 în sumă de 79815,00 lei; seria JB nr.1017751 din 05 iulie 2012 în sumă de 63648,00 de lei; seria JB nr. 1017785 din 17 iulie 2012 în sumă de 82368,00 de lei; seria JB nr. 1017818 din 02 august 2012 în sumă de 78795,00 de lei; seria JB nr.1017821 din 03 august 2012 în sumă de 97658,20 lei; seria JB nr.1017906 din 05 noiembrie 2012 în sumă de 3837,60 de lei. Denumirea și cantitatea produselor de uz fitosanitare au fost specificate în actele adiționale: nr. 1 din 23 martie 2012, nr. 2 din 02 aprilie 2012, nr. 3 din 02 aprilie 2012, nr. 4 din 19 aprilie 2012, nr. 5 din 19 aprilie 2012, nr. 6 din 19 aprilie 2012, nr. 7 din 16 mai 2012, nr. 8 din 16 mai 2012, nr. 9 din 19 iunie 2012, nr. 10 din 25 iunie 2012, nr. 11 din 05 iulie 2012, nr. 12 din 17 iulie 2012, nr. 13 din 02 august 2012, nr. 14 din 03 august 2012, nr. 15 din 05 noiembrie 2012 (Vol.I, f.d.23-50, 52-53).

Totodată, la 03 iulie 2013, între SRL „Flaronis”, în calitate de creditor, SC „Părtaș” SRL, în calitate de debitor și Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa, în calitate de fidejutori, a fost încheiat contractul de fidejusiune, întru garantarea executării obligației de restituire a datoriei pentru produsele de uz fitosanitar în sumă de 2447101, 93 de lei, a penalității de întârziere pentru neexecutarea în termen a contractului în sumă de 250000 de lei, a cheltuielilor de judecată, a taxei de stat și a altor cheltuieli legate de soluționarea acestui caz, ca urmare a încheierii contractelor de vânzare-cumpărare nr. 15 din 25 martie 2010, nr.40 din 19 mai 2011 și nr.7 din 23 martie 2012 a produselor de uz fitosanitar și a tranzacției de împăcare din 03 iulie 2013, încheiate între SRL „Flaronis” și SC „Părtaș” SRL (Vol.I, f.d.144).

Astfel, prin cererea de chemare în judecată depusă la 11 iunie 2013 împotriva SC „Părtaș” SRL, SRL „Flaronis” a solicitat încasarea datoriei în sumă de 2447101, 93 de lei, a penalității în mărime de 3582558, 06 lei și a cheltuielilor de judecată (Vol.I, f.d.1-2).

Prin încheierea protocolară din 07 iulie 2014 a Judecătorei Briceni au fost atrași în calitate de copârâți Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa (Vol.I, f.d.246).

Ulterior, la 01 martie 2017 între SRL „Flaronis”, în calitate de cedent și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL, în calitate de cesionar, a fost încheiat contractul de cesiune de creanță (Vol.II, f.d.19).

Conform pct. 2 și 3 (condițiile) din contractul de cesiune de creanță din 01 martie 2017, în contul achitării datoriei de 2205149, 95 de lei SRL „Flaronis” a cedat ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL dreptul de creanță în cuantum de 2447101, 93 de lei pe care îl deține în raport cu SC „Părtaș” SRL și fidejuserii Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa; ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL a acceptat creanța în sumă de 2447101, 93 de lei pentru datoria avută de 2205149, 95 de lei (Vol.II, f.d.19).

Prin încheierea din 05 mai 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, a fost înlocuită SRL „Flaronis” cu succesorul în drepturi parțiale la cererea de încasare a datoriei în baza contractului de cesiune de creanță din 01 martie 2017-ÎCS „Agrorus-

Moldova” SRL cu continuarea examinării cauzei la acțiunea SRL „Flaronis”, ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa, Natașei Ioxa (Vol.II, f.d.26a-26b).

Drept urmare a încheierii contractului de cesiune a creanței și înlocuirea SRL „Flaronis” cu succesorul în drepturi parțiale ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL, au fost concretizate pretențiile înaintate inițial de către SRL „Flaronis” (Vol.I, f.d.1-2), fiind formulate din partea reclamantului SRL „Flaronis” și a coreclamantului ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL împotriva SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașei Ioxa.

Astfel, prin cererea de concretizare a pretențiilor depusă la 23 mai 2017, SRL „Flaronis” și ÎCS „Agrorus-Moldova” SRL au solicitat încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL a datoriei în mărime de 2447101, 93 de lei, încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul SRL „Flaronis” a penalității de întârziere în mărime de 3523680 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 5000 de lei și a sumei de 2197,5 lei cu titlu de cheltuieli de executare conform borderoului de calcul din 14 iunie 2013 (Vol.II, f.d.33-34).

În cadrul ședinței de judecată din 12 februarie 2018, reprezentantul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL și a SRL „Flaronis”, Ion Berliba, a solicitat încasarea în mod solidar de la SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL, întru achitarea datoriei, în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr. 15 din 25 martie 2010, nr. 40 din 19 mai 2011, nr. 07 din 23 martie 2012 și a contractului de fidejusiune din 03 iulie 2013, a sumei totale de 2447101,93 de lei și în beneficiul SRL „Flaronis” a sumei de 307297,50 de lei, constituită din: penalitatea de întârziere, conform capitolului II din contractul de fidejusiune, în sumă de 250000,00 de lei; penalitatea de întârziere, conform capitolului IV din contractul de fidejusiune, în sumă de 50000,00 de lei; suma de 5000,00 lei pentru plata taxei de stat; cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii în sumă de 2197,50 de lei; suma de 100,00 de lei pentru publicarea anunțului în ziar (Vol.II, f.d.94-96).

Deși, reclamantii ÎCS „Agrorus Moldova” SRL și SRL „Flaronis” și-au menținut pretențiile înaintate împotriva SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașei Ioxa, prima instanță, soluție menținută și de instanța de apel, admite parțial acțiunea, dispune încasarea sumelor pretinse doar de la Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa, însă în partea cerințelor formulate împotriva SC „Părtaș” SRL, nu dispune nimic. Or, din hotărârea pronunțată nu se distinge nicio dispoziție în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Totodată, art. 241 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă prevede că în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Colegiul învederează că în contextul legislației în vigoare, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul, limitându-se la obiectul acestuia astfel cum el a fost precizat de către reclamant prin acțiunea sa și rămânând în limitele stabilite prin această acțiune. De altfel, instanța nu poate depăși limitele fixate de reclamant prin acțiunea formulată. În acest sens, instanța investită cu judecarea cauzei va hotărî numai asupra celor ce formează obiectul pricinii.

În această ordine de idei, pornind de la textul cererilor concretizate, inclusiv în cadrul ședinței de judecată, aspect detaliat anterior, Colegiul constată că cerințele sunt delimitate doar în parte ce vizează reclamantii ÎCS „Agrorus Moldova” SRL și SRL „Flaronis”, pe când de la pârâții SC „Părtaș” SRL, Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa, reclamantii au pretins încasarea în mod solidar a sumelor, fără a le delimita pentru fiecare pârât în parte.

Subsecvent, prima instanță admite parțial acțiunea și încasează sumele, conform hotărârii, doar de la pârâții Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul reclamantilor, însă în privința pârâtului SC „Părtaș” SRL, a omis a se pronunța.

De altfel, nici în motivarea hotărârii pronunțate, prima instanță nu justifică în care parte se resping pretențiile și considerentele ce au dus la o astfel de soluție.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (3), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Deși, art. 373 Cod de procedură civilă indică la obligația instanței de apel de a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în limitele cererii de apel, cu toate că apelantul Ghenadii Ioxa, în esență, a invocat incertitudinea referitor la situația SC „Părtaș” SRL, care în opinia sa, este pârâtul real și aflându-se în proces de insolabilitate, doar după stingerea obligației în cadrul procesului de insolabilitate, urmau a fi obligați fidejursorii să achite diferența, în caz de existență a diferenței de sumă. Instanța de apel însă nu a răspuns argumentului dat.

Colegiul notează că, prima instanță în privința acestei circumstanțe, a redat succesiv acțiunile realizate și actele procedurale emise în cadrul procesului de insolabilitate intentat față de SC „Părtaș” SRL, însă nu a justificat nici într-un mod nedispunerea încasării sumelor de la SC „Părtaș” SRL, deși, s-a solicitat de către reclamantii încasarea în mod solidar de la pârâți.

Or, prima instanță a motivat soluția cu privire la încasarea doar de la Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa în beneficiul ÎCS „Agrorus Moldova” SRL a sumei de 2447101,93 de lei, prin faptul că în tabelul definitiv al creanțelor SC „Părtaș” SRL, în proces de insolabilitate, întocmit la 04 iunie 2015, consemnat și aprobat de judecătorul Curții de Apel Bălți, SRL „Flaronis” a fost validată cu creanță de 2447101, 23 de lei. Însă prima instanță nu indică în soluția sa care este soarta acțiunii împotriva SC „Părtaș” SRL. De altfel, nici nu justifică de ce validarea creanței de

2447101, 23 de lei a SRL „Flaronis”, conform tabelului definitiv al creanțelor SC „Părtaș” SRL, în proces de insolvență, a dus la încasarea sumei de 2447101,93 de lei doar de la Ghenadii Ioxa și Natașa Ioxa sau după caz, care este temeiul juridic care a dus la neîncasarea sumei inclusiv de la SC „Părtaș” SRL.

Colegiul consideră necesar de a cita în contextul dat și prevederile art. 143 alin. (8) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, conform cărora consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garanțati.

În atare circumstanțe, pornind de la argumentul recurentului invocat în cererea de recurs precum că datoria în sumă de 2447101,93 de lei a fost inclusă în tabelul definitiv al creanțelor SC „Părtaș” SRL, Colegiul accentuează că instanțele ierarhic inferioare urmau a motiva soluția lor în această parte, or, instanța de apel a preluat poziția primei instanțe la acest capitol.

Colegiul reiterează că, deși, prima instanță nu se pronunță și nu motivează soluția sa în această parte, instanța de apel judecând cauza în ordine de apel, nu înlătură această eroare. Aceste inacțiuni ale instanței de apel sugerează despre examinarea superficială a cauzei.

Concomitent Colegiul precizează că prin hotărârea din 11 martie 2015 a Curții de Apel Bălți a fost intentat procesul de insolvență față de debitorul SC „Părtaș” SRL, fiind desemnat în funcția de administrator al insolvenței, Victor Magnet. Conform aceleiași hotărâri a fost stabilită ședința de validare a creanțelor pentru data de 04 iunie 2015 (Vol.I, f.d.204). Această împrejurare a dus la suspendarea procesului în cauză prin încheierea din 08 aprilie 2015 a Judecătoriei Briceni, la cererea administratorului insolvenței SC „Părtaș” SRL, Victor Magnet (Vol.I, f.d.212-216). Or, în cadrul procesului de insolvență urma a fi soluționată și cererea SRL „Flaronis” de validare a creanțelor. Respectiv, în tabelul definitiv al creanțelor SC „Părtaș” SRL, în proces de insolvență, întocmit la 04 iunie 2015, SRL „Flaronis” a fost validată cu creanță de 2447101, 23 de lei, ca creditor chirografar de rangul V și cu creanța de 250000 de lei, ca creditor chirografar de rang inferior VI (Vol.II, f.d.78-78 verso).

Prin încheierea din 29 iulie 2015 a Curții de Apel Bălți a fost dispusă trecerea la procedura de faliment în vederea lichidării patrimoniului SC „Părtaș” SRL și distribuirii produsului realizat, lichidator fiind desemnat Victor Magnet (Vol.II, f.d.77).

Prin hotărârea 21 august 2017 a Curții de Apel Bălți a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a debitorului SC „Părtaș” SRL, prezentat de lichidator și s-a încetat procesul de insolvență cu radierea SC „Părtaș” SRL din Registrul de stat al persoanelor juridice. Conform aceleiași hotărâri, s-au considerat stinse creanțele neexecutate ale SC „Părtaș” SRL (Vol.II, f.d.79-82).

În circumstanțele reliefate anterior, Colegiul evidențiază că instanța ierarhic inferioară la rejudecarea cauzei în ordine de apel urmează a verifica situația SC „Părtaș” SRL, având în vedere inclusiv hotărârea instanței de insolvență din 21 august 2017.

Conjunctura descrisă anterior denotă că instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al

apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, a încălcat normele de drept procedural pertinente speței.

Totodată, Colegiul învederează că, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide asupra necesității casării integrale a deciziei instanței de apel, deoarece soluția instanței inferioare este bazată pe neelucidarea completă a circumstanțelor cauzei și o examinare superficială a cauzei în ordine de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează a lua în considerare cele menționate supra, inclusiv să verifice situația SC „Părtaș” SRL, având în vedere hotărârea 21 august 2017 a instanței de insolvență.

În conformitate cu prevederile art.442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ghenadii Ioxa.

Se casează integral decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Flaronis”, Întreprinderea cu Capital Străin „Agrorus-Moldova” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Părtaș” Societate cu Răspundere Limitată, Ghenadii Ioxa, Natașei Ioxa cu privire la încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Ala Cobăneanu

Victor Burduh

Oleg Sternioală